

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy

Przewodniczący: SSO Małgorzata Goldbeck – Malesińska

Protokolant: : st. sekr. sąd. Joanna Wołyńska

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2016 roku w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J.

przeciwko: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 217 891,56 zł (dwieście siedemnaście tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt jeden złotych i pięćdziesiąt sześć groszy) z odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych w wysokości określonej w ustawie z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, nie większymi niż odsetki maksymalne od kwoty 203 945,07 zł od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 13 946,49 zł od dnia 12 lutego 2016 roku do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21 712 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,
3. oddala wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

SSO Małgorzata Goldbeck – Malesińska

UZASADNIENIE

Powód (...) - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w J. wniósł w dniu 12 lutego 2016 roku pozew o zapłatę kwoty 203 945,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 13 946,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że sprzedawał pozwanemu towary, za które ten nie uiścił ceny, a zobowiązanie pozwanego zmniejszyło się jedynie w wyniku potrącenia wzajemnych należności stron o kwotę 5 715,36 zł. Na dochodzoną pozewem kwotę składają się należności z tytułu cen za sprzedany towar w łącznej wysokości 203 945,07 zł oraz skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych naliczone od wskazanej sumy, od dnia wymagalności poszczególnych należności do dnia 12 lutego 2016 roku, w wysokości 13 946,49 zł.

Pismem procesowym z dnia 9 marca 2016 roku powód zmienił powództwo o tyle, że żądał zapłaty kwoty 13 946,49 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo pozostało niezmienione.

W dniu 17 marca 2016 roku Sąd nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym zobowiązał pozwanego do zapłaty na rzecz powoda kwoty 217 891,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 203 945,07 zł od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za

opóźnienie od kwoty 13 946,49 zł do dnia 12 lutego 2016 roku do dnia zapłaty, a także kwoty 13 541 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, bądź do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, domagając się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu sprzeciwu przyznał, że zawarł z powodem umowy sprzedaży. Podniósł jednak, że oprócz potrącenia z należnością powoda objętą fakturą VAT nr (...) należności w wysokości 5 715,36 zł potrącił również należność w wysokości 39 768,92 zł. Pozwany zarzucił także, że powództwo zostało wniesione przedwcześnie, ponieważ strony prowadzą rozmowy w przedmiocie sald, terminów płatności i sposobów rozliczeń.

W odpowiedzi na sprzeciw powód zaprzeczył, by strony prowadziły rozmowy na temat zmiany terminów płatności dochodzonych należności i wielkości zadłużenia pozwanego. Podniósł również, że okoliczność potrącenia kwoty 5 715,60 zł uwzględnił przy wnoszeniu powództwa, nie żądając zapłaty całej należności objętej fakturą nr (...), a kwoty pomniejszonej o sumę potrącenia. Zaprzeczył natomiast, by dotarło do niego oświadczenie pozwanego o potrąceniu należności w kwocie 39 769,92 zł. Powód zakwestionował, by powołane oświadczenie zostało złożone przez pozwanego. Zakwestionował, by istniała wiarygodność pozwanego w kwocie 39 769,92 zł, która nadawała się do potrącenia z wiarygodnością powoda dochodzoną pozwem. Na rozprawie w dniu 1 czerwca 2016 roku powód złożył wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w J. prowadził współpracę gospodarczą z pozwanym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z., w ramach której sprzedawał pozwanemu kukurydzę.

W dniu 31 marca 2015 roku powód sprzedał pozwanemu kukurydzę, obciążając go tego samego dnia fakturą VAT nr (...) na kwotę 196 889,70 zł tytułem ceny za sprzedany towar, z terminem płatności ustalonym na dzień 14 kwietnia 2015 roku.

Następnie w dniu 1 kwietnia 2015 roku powód sprzedał pozwanemu kukurydzę za cenę 12 770,73 zł, obciążając go tego samego dnia fakturą VAT nr (...) na wskazaną kwotę, z terminem płatności ustalonym na dzień 15 kwietnia 2015 roku.

bezsporne, nadto dowód: faktury VAT: nr (...) (k. 15), nr 001/04/2015 (k. 16).

Powód wydał pozwanemu sprzedany towar w całości, pozwany towar odebrał.

bezsporne, nadto dowód: dokumenty wydania (k. 21-28).

Pismem z dnia 21 września 2015 roku pozwany złożył oświadczenie o skompensowaniu należności powoda objętej fakturą VAT nr (...) z wiarygodnością pozwanego wobec powoda wynikająca z faktury FA (...) z dnia 8 września 2015 roku. Powód wskazane potrącenie uznał za skuteczne prawnie, przyjmując, że do zapłaty z tytułu faktury VAT nr (...) pozostała kwota 191 174,34 zł.

bezsporne, nadto dowód: zawiadomienie o dokonanych kompensatach (k. 17).

Pismem z dnia 20 listopada 2015 roku, doręczonym pozwanemu w dniu 23 listopada 2015 roku, powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 203 945,07 zł w terminie 5 dni od daty otrzymania wezwania. Na wskazaną kwotę składały się należności objęte fakturami VAT: nr (...) – w kwocie 191 174,34 zł oraz nr 001/04/2015 – w kwocie 12 770,73 zł.

bezsporne, nadto dowód: pismo z dnia 20 listopada 2015 roku (k. 18) wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 19).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie bezspornych twierdzeń stron, potwierdzonych zebranymi w sprawie dokumentami wymienionymi wyżej. Dołączone do akt kserokopie dokumentów prywatnych Sąd uznał za wiarygodny materiał dowodowy, za wyjątkiem przedłożonej przez pozwanego kopii faktury VAT nr (...) (k. 58). Powód zakwestionował, by znajdujący się pod fakturą podpis osoby działającej w imieniu powodowej spółki i pieczęć

powoda należały do osoby zatrudnionej w powodowej spółce, wskazał, że faktura taka nigdy nie została zaksięgowana w dokumentacji powoda. Pozwany nie odniósł się do tych zarzutów, a ponieważ zgodnie z art. 6 k.c. to na nim ciążył obowiązek wykazania okoliczności, na podstawie których wnosił o oddalenie powództwa, Sąd nie miał podstaw do poczynienia ustaleń w przedmiocie tego, że podpis i pieczęć znajdujące się na fakturze VAT nr (...) należały do osoby uprawnionej do reprezentacji powodowej spółki, a w konsekwencji, że stanowiły wiarygodny dowód na istnienie wierzytelności pozwanego względem powoda objętej opisaną fakturą VAT. Należało bowiem zauważyć, że powód zakwestionował fakt istnienia wskazanej wierzytelności, a faktura we wskazanych okolicznościach nie może stanowić dowodu na jej istnienie.

Zasadniczo okoliczności sprawy pozostawały między stronami bezsporne. Strony były zgodne co do tego, że zawarły opisane przez powoda umowy sprzedaży oraz że powód wydał towar pozwanemu. Pozwany podniósł w sprzeciwie od nakazy zapłaty, że część należności objętej fakturą VAT nr (...) w wysokości 5 715,36 zł uregulował poprzez potrącenie swojej należności, co nie pozostawało w sprzeczności ze stanowiskiem powoda, który właśnie wobec wskazanej kompensaty pozwanego w przedmiotowym sporze nie dochodził całej należności objętej fakturą nr (...), a jedynie kwoty pomniejszonej na skutek dokonanego potrącenia i w konsekwencji umorzenia wzajemnych wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej, o kwotę kompensaty jeszcze przed procesem.

Spornymi okolicznościami pozostawał fakt prowadzenia przez strony rozmów na temat przedłużenia terminów płatności i sposobu rozliczeń stron, a także dokonanie przez pozwanego potrącenia wierzytelności w wysokości 39 769,92 zł. Ponieważ to pozwany wywodził ze wskazanych okoliczności skutki prawne, na ich podstawie żądając oddalenia powództwa, to na nim ciążył ciężar ich udowodnienia. Powód zaprzeczył twierdzeniom o prowadzeniu rozmów przez strony tym samym zakwestionował okoliczność niewymagalności dochodzonych pozewem roszczeń, zatem pozwany był zobowiązany przedstawić odpowiednie wnioski dowodowe na potwierdzenie przytoczonych przez siebie faktów. Pozwany wymaganiami tym nie sprostał. Poza omówionymi dowodami z dokumentów prywatnych strona pozwana zgłosiła jedynie dowód z przesłuchania stron. Mimo reprezentacji przez profesjonalnego pełnomocnika w treści sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany nie wskazał okoliczności, na które dowód ten miałby zostać przeprowadzony. Wskazany brak wniosku dowodowego pozbawiła Sąd możliwości zweryfikowania jego zasadności. Pozwany oraz jego pełnomocnik nie stawili się na terminie rozprawy w dniu 1 czerwca 2016 roku, co skutkowało niemożnością dokonania uzupełnienia zgłoszonego wniosku dowodowego w tym zakresie. Nawet gdyby przyjąć, że wskazany dowód z przesłuchania stron miał zostać przeprowadzony na okoliczność prowadzenia przez strony rozmów na temat przedłużenia terminów płatności czy też sposobu rozliczeń, należałoby uznać, że jego przeprowadzenie w okolicznościach sporu byłoby zbędne. Terminy płatności zostały bowiem ustalone przy zawieraniu umów sprzedaży i wskazane w fakturach VAT. Pozwany nie twierdził, że warunki umowy na skutek prowadzonych rozmów doprowadziły do porozumienia w przedmiocie ustalenia innych terminów, a bez wątpienia nawet ewentualne prowadzenie rozmów w tym przedmiocie nie mogło stanowić o braku wymagalności roszczenia powoda. Z tych także względów na terminie rozprawy w dniu 1 czerwca 2016 roku Sąd, na podstawie art. 227 k.p.c. oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, jako nieistotnego dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodził zapłaty kwoty 203 945,07 zł z tytułu łączących go z pozwanym umów sprzedaży. Zgodnie z treścią art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Okoliczności wywiązania się przez powoda z jego obowiązków umownych okazały się niesporne. Pozwany wniósł jednak o oddalenie powództwa w całości, albowiem obok zarzutu spłaty części należności podniósł także zarzut braku wymagalności spornych należności.

Jak podniesiono wyżej, zarzut spłaty części należności w kwocie 5 715,36 zł okazał się nieskuteczny wobec żądania sformułowanego w pozwie. Powód, bowiem uwzględnił dokonane przez pozwanego potrącenie w kwocie 5 715,36 zł

przed sporem i wierzytelność wynikająca z faktury nr (...), która na skutek potrącenia na podstawie art. 498 § 2 k.c. uległa umorzeniu nie stanowiła przedmiotu sporu.

Co do wierzytelności 39 769,92 zł postawionej przez pozwanego do potrącenia – jak twierdził – przed sporem, uznać należało, że pozwany nie wykazał okoliczności złożenia powodowi oświadczenie o potrąceniu wskazanej kwoty, a gdyby nawet uznać, że oświadczenie o potrąceniu dotarło do powoda z chwilą doręczenia mu odpisu sprzeciwu od nakazu zapłaty, pozwany nie wykazał, w myśl art. 498 § 1 k.c. istnienia wierzytelności stawianej do potrącenia. Jak podniesiono wyżej, powód jej istnieniu zaprzeczył, a więc na pozwanym ciążył obowiązek udowodnienia w myśl art. 6 k.c. bycia wierzycielem powoda w omawianym zakresie. Pozwany obowiązkowi temu nie sprostał. Nie przedstawił na okoliczność istnienia wierzytelności żadnych dowodów, nie przytoczył faktów na okoliczność jej powstania, nie przedłożył dowodów w postaci na przykład umowy, dokumentów świadczących o spełnieniu względem powoda świadczenia uzasadniającego jej powstanie np. dokumentów WZ,. W konsekwencji nie było podstaw do uznania, że stawiana do potrącenia wierzytelność w kwocie 39 769,92 zł istnieje. Sąd nie mógł zatem przyjąć, że w tym zakresie doszło do umorzenia wskazanej wierzytelności z wierzytelnością wynikającą z faktury nr (...), co uzasadniać miało oddalenie powództwa w tej części.

Podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedwczesności żądania zapłaty związany z prowadzonymi przez strony rozmowami nie mógł okazać się zasadny. Pomijając fakt, że powód zaprzeczył prowadzeniu takich rozmów, a pozwany nie twierdził, że w dacie wytoczenia powództwa doszło w tym przedmiocie do konstruktywnych uzgodnień między stronami, zarzut ten należało ocenić jako chybiony w odniesieniu do wymagalności roszczenia dochodzonego pozwem. Umowa sprzedaży w myśl art. 487 § 2 k.c. jest bezsprzecznie umową wzajemną. Świadczenia powoda stanowią odpowiednik świadczeń pozwanego. Świadczenie pozwanego polega na dokonaniu zapłaty powodowi ceny sprzedaży za sprzedany towar. Zgodnie z art. 488 § 1 k.c. świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych winny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron jest zobowiązana do wcześniejszego świadczenia. Dyspozytywny charakter wskazanej normy prawnej pozwala stronom na ustalenie innego terminu płatności. Bezsprzecznie w zawartych między stronami umowach doszło do uzgodnień o odroczeniu płatności do dni wskazanych w fakturach. Żadne twierdzenie pozwanego jak i żaden dowód przeprowadzony w sprawie nie pozwalał na przyjęcie, że doszło do uzgodnienia późniejszego terminu zapłaty, w szczególności uzasadniającego twierdzenie o braku wymagalności dochodzonych pozwem roszczeń. Roszczenie powoda należało ocenić więc jako wymagalne odpowiednio w datach wskazanych w fakturach dołączonych do akt sprawy, o czym na podstawie art. 535 k.c. orzeczono w punkcie 1 wyroku zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 203 945,07 złotych .

Powód żądał zasądzenia kwoty 203 945,07 zł jako należności z tytułu dwóch umów sprzedaży, konsekwencją zawarcia których było obciążenie pozwanego fakturą VAT nr (...) oraz fakturą VAT nr (...). Wobec opóźnienia pozwanego w zapłacie świadczenia pieniężnego, w odwołaniu do treści art. 481 § 1 k.c., powód od wskazanej należności naliczył ustawowe odsetki za opóźnienie na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 403 ze zm.). Wskazane odsetki przysługują bowiem wierzycielowi w transakcjach handlowych bez wezwania, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli wierzyciel spełnił swoje świadczenie i nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. W okolicznościach sporu zaistniały więc przesłanki pozwalające na naliczenie ustawowych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, nie było sporu między stronami co do wysokości wskazanych odsetek – powód dostarczył towar pozwanemu, natomiast pozwany nie zapłacił ustalonej ceny. Powód skapitalizował odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 191 174,34 zł za okres opóźnienia, to jest 14 kwietnia 2015 roku do dnia 12 lutego 2016 roku, stanowiącego dzień wniesienia powództwa, natomiast od kwoty 12 770,73 zł za okres opóźnienia to jest od 15 kwietnia 2015 roku do dnia 12 lutego 2016 roku stanowiącego dzień wniesienia powództwa.

Zasądzenia skapitalizowanych odsetek od wskazanych należności w łącznej kwocie 13 946,49 zł powód żądał w pozwie obok kwoty 203 945,07 zł. Termin początkowy, od którego powód mógł naliczać odsetki wynika z treści art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Skapitalizowane odsetki od

wyżej wymienionych kwot wyniosły odpowiednio 13 075,80 zł oraz 870,69 zł - łącznie 13 946,49 zł. Sąd żądanie to, w nawiązaniu do powyższych rozważań uznał za zasadne na podstawie art. 481 § 1 k.c., w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych i wskazaną kwotę zasądził w punkcie 1 wyroku.

Ponieważ odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, jak każde są należne do dnia zapłaty, roszczenie powoda dotyczące zasądzenia dalszych odsetek od kwoty należności głównej - 203 945,07 zł od dnia następnego po dniu, do którego powód skapitalizował odsetki, to jest od dnia 13 lutego 2016 roku, na podstawie wskazanych przepisów, Sąd uznał także za zasadne i orzekł o nim na podstawie art. 481 § 1 k.c. w punkcie 1 wyroku. Jednocześnie Sąd uznał także, iż powód na podstawie art. 482 § 1 k.p.c. był uprawniony do żądania od chwili wytoczenia powództwa odsetek za opóźnienie od skapitalizowanych odsetek, zatem zasadne okazało się również żądanie odsetkowe powoda w zakresie zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 13 946,49 zł stanowiącej sumę zaległych odsetek uwzględnione od dnia wytoczenia o nie powództwa. O wskazanych odsetkach orzeczono także w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku. Na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd zasądził na rzecz powoda całość kosztów procesu, albowiem wygrał on sprawę w całości. Na koszty poniesione przez powoda składały się: opłata sądowa od pozw, kwota 14 400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, której wysokość Sąd ustalił na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W punkcie 3 wyroku Sąd oddalił wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności. Zgodnie z art. 333 § 3 k.p.c. sąd może nadać wyrokowi nadającemu się do wykonania w drodze egzekucji rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek, gdyby opóźnienie uniemożliwiało lub znacznie utrudniało wykonanie wyroku albo narażało powoda na szkodę. Należało zauważyć, że w rozpoznawanej sprawie Sąd wydał w dniu 1 czerwca 2016 roku postanowienie o zabezpieczeniu roszczenia powoda, a zatem zastosował już środki, które mają przeciwdziałać negatywnym skutkom opóźnienia wskazanym w art. 333 § 3 k.p.c. Tym samym obecnie nie istnieje w ocenie Sądu obawa, że opóźnienie w zapłacie uniemożliwi lub znacznie utrudni wykonanie wyroku albo narazi powoda na szkodę. Tym bardziej, że powód składając wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności powołał się na okoliczności podniesione we wniosku o zabezpieczenia roszczenia.

SSO Małgorzata Goldbeck-Malesińska